

VJEŽBE 6.

Krajnje siromaštvo

vježbe 6

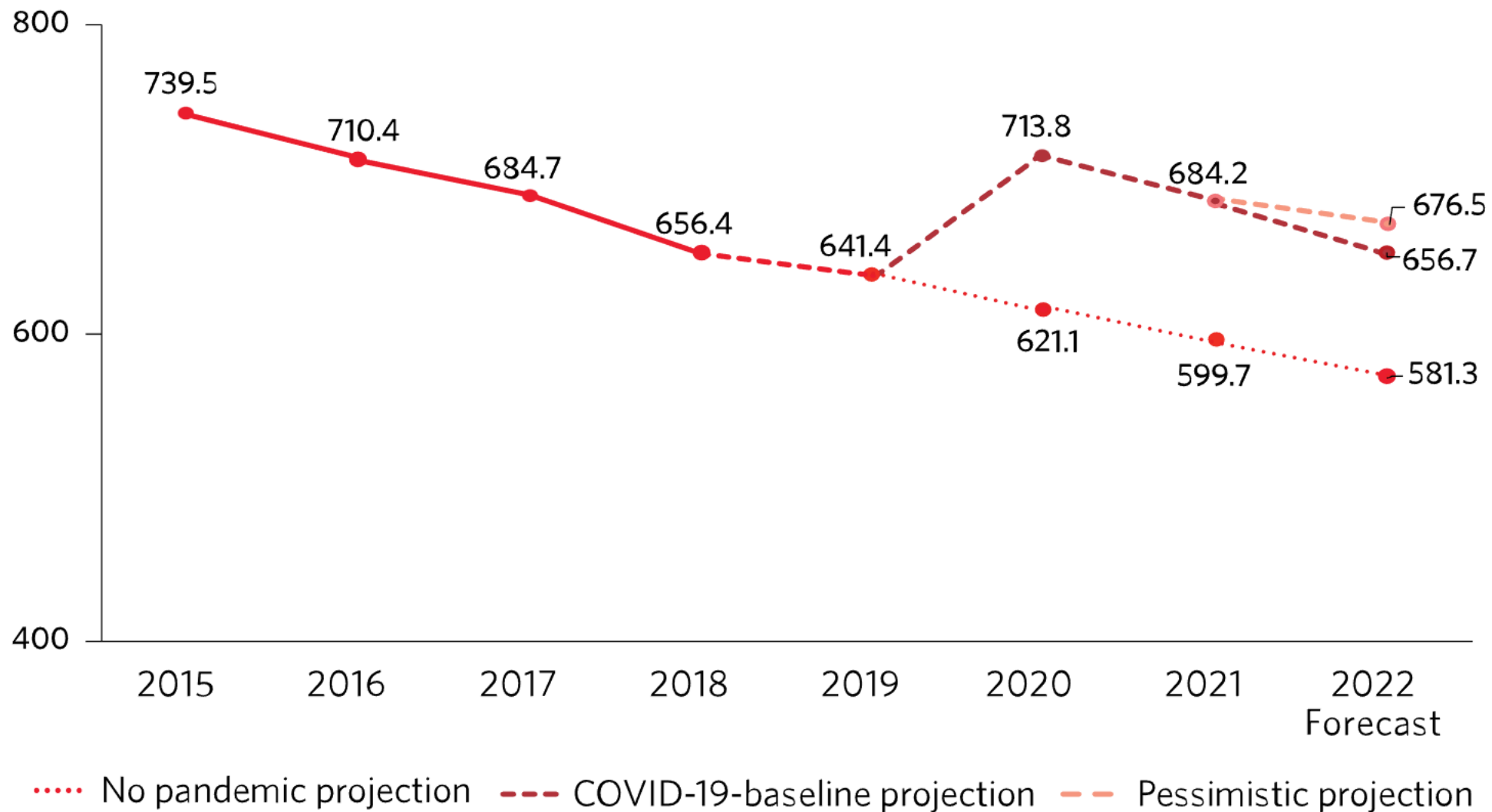
Definicija

- Broj ljudi koji živi na manje od 2.15\$ po osobi, po danu, po paritetu kupovne moći iz 2017. godine – *definicija Svjetske banke*
- Ranije je granica bila niža (1.25\$ po danu 2005. godine, zatim donedavno 1.90\$)
- Stopa krajenjeg siromaštva bila je u konstantnom padu posljednjih 30 godina, sve do pandemije COVID 19

Problemi krajnjeg siromaštva

- Faktori koji doprinose: nizak dohodak; nepostojanje pristupa osnovnim uslugama i infrastrukturi; nedostatak ekonomskih prilika; marginalizacija
- Siromaštvo i održivi razvoj: povećava se nejednakost, socijalna ekskluzija i degradacija životne sredine.
- Spirala siromaštva: krajenje siromaštvo se prenosi kroz generacije

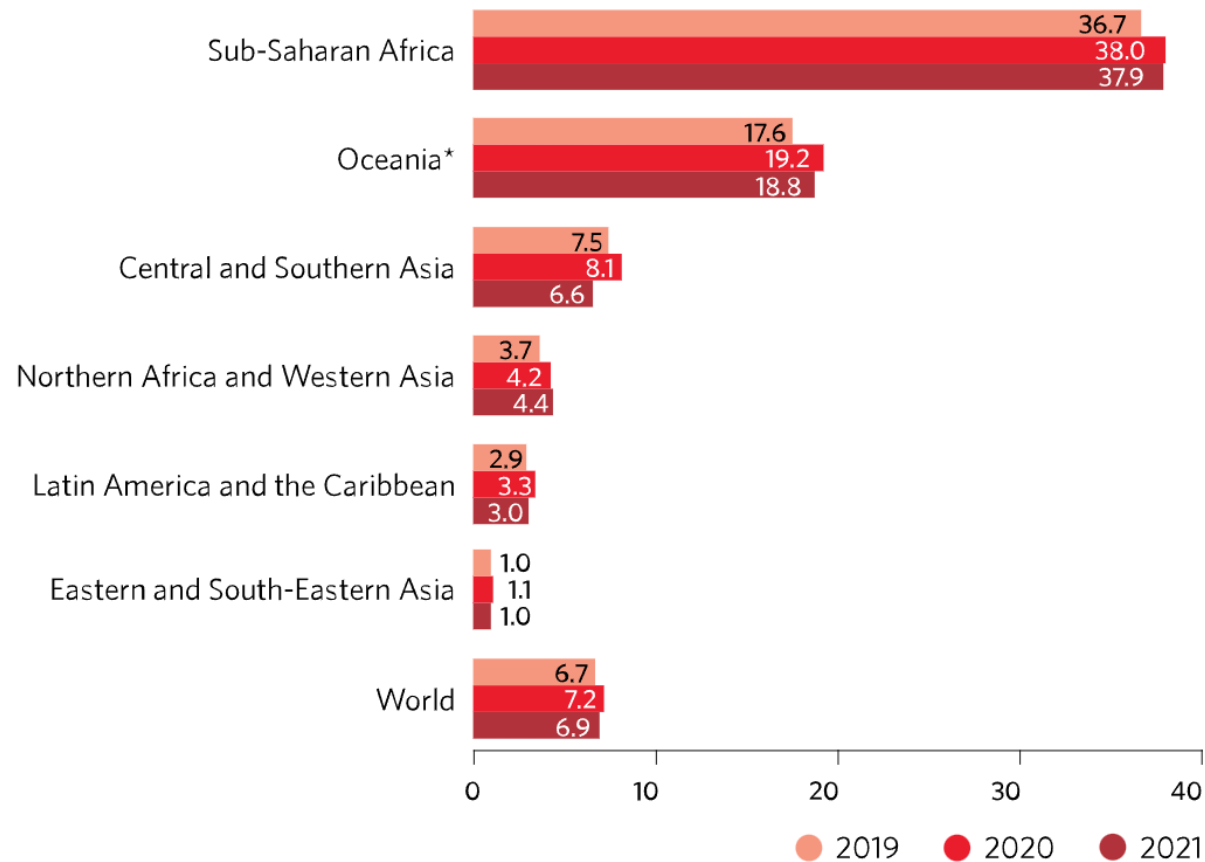

Granica je 1.9\$ po danu

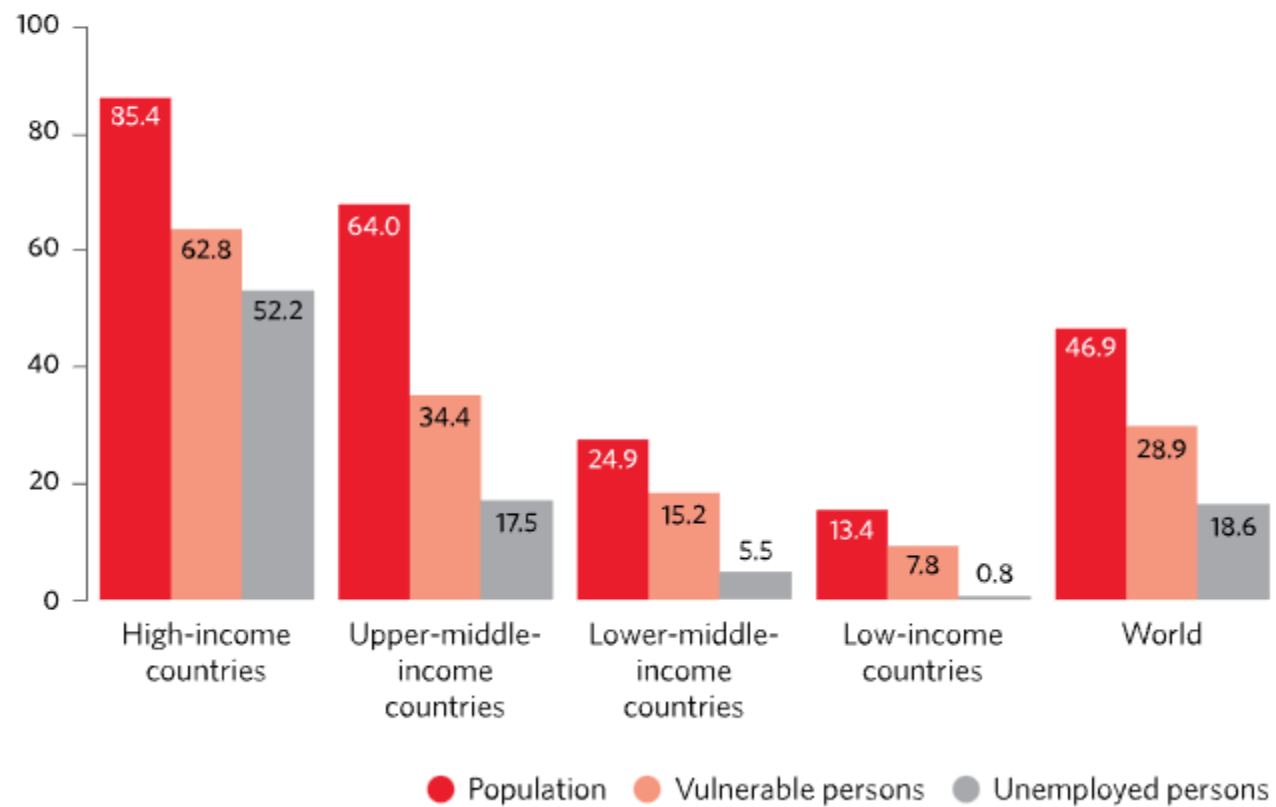

Gdje se nalazi krajnje siromaštvo?

Gdje se nalazi krajnje siromaštvo?

Proporcija stanovništva pokrivena najmanje jednom novčanom naknadom, ranjivim osobama obuhvaćenim socijalnom pomoći i nezaposlenim licima koja primaju novčane naknade za nezaposlene, po nivou prihoda u zemlji, 2020. godine (procenat)

- Zašto je COVID 19 uticao na rast krajnjeg siromaštva?
- Kako rat u Ukrajini utiče na rast krajnjeg siromaštva?

- Zašto je COVID 19 uticao na rast krajnjeg siromaštva?
- Kako rat u Ukrajini utiče na rast krajnjeg siromaštva?
- Projekcija UNDP je da će 2022. broj osoba koji živo ispod granice siromaštva biti veći za 75-95 miliona u odnosu na prvobitnu projekciju.
- Statistika

Instrumenti borbe protiv ekstremnog siromaštva

- poboljšanje pristupa održivim životima, preduzetničkim mogućnostima i produktivnim resursima;
- pružanje univerzalnog pristupa osnovnim socijalnim uslugama;
- progresivno razvijanje sistema socijalne zaštite za podršku onima koji ne mogu da se izdržavaju;
- osnaživanje ljudi koji žive u siromaštvu i njihovih organizacija;
- rešavanje nesrazmernog uticaja siromaštva na žene;
- rad sa zainteresovanim donatorima i primaocima na dodjeli povećanih udjela ODA* iskorenjivanju siromaštva; I
- intenziviranje međunarodne saradnje za iskorjenjivanje siromaštva.

U praksi:

- Direktni transferi za najsiromašnije i obezbjeđenje hrane
 - Obezbjeđuje opstanak
 - Povećava šansu za socijalnom inkluzijom
- Investiranje u ljudski kapital – pristup obrazovanju
- Programi zaštite naselja sa rasprostranjem siromaštvom od klimatskih rizika

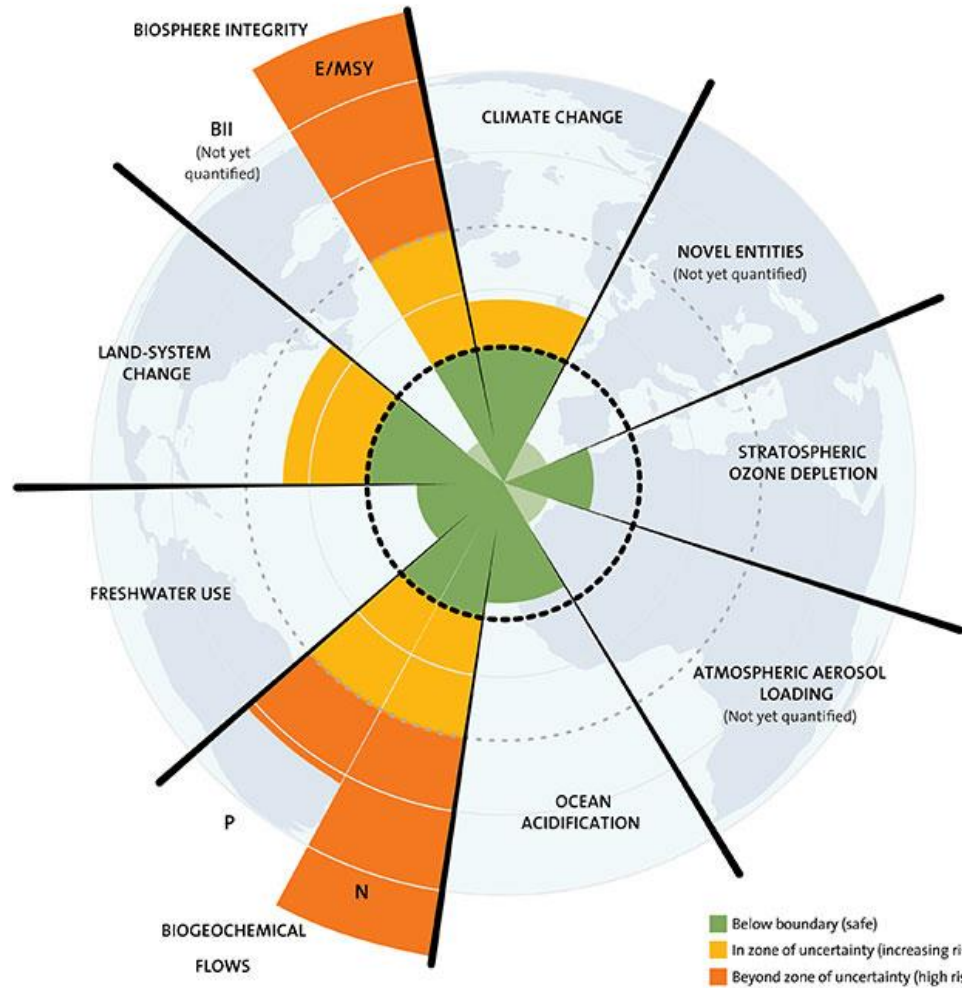

Daj čovjeku ribu i nahranićeš ga za jedan dan. Nauči ga da peca i nahranićeš ga za cijeli život.

Planetarne granice

vježbe 6

1. Klimatske promjene

- Objašnjenje: Povećanje emisije stakleničkih plinova, posebno CO₂, dovodi do globalnog zagrijavanja i poremećaja klime.
- Ciljni prag: Održati koncentraciju CO₂ u atmosferi ispod 350 ppm i radijacijsko forsiranje ispod 1 W/m².
- Trenutni nivo: Otprilike 414 ppm CO₂ i 2.29 W/m² radijacijskog emitovanja.

2. Zakiseljavanje okeana

- Objašnjenje: Povećana apsorpcija CO₂ u okeanima uzrokuje zakiseljavanje, što utiče na morske ekosisteme i organizme.
- Ciljni prag: Održati globalno srednje stanje zasićenja aragonita (Ω_{arag}) iznad 2,75.
- Trenutni nivo: Otprilike 2,93.

3. Smanjenje ozona u stratosferi

- Objašnjenje: Smanjenje ozonskog omotača, uglavnom zbog hemikalija proizvedenih od strane ljudi, dovodi do povećanja UV zračenja koje doseže Zemljinu površinu.
- Ciljni prag: Održati globalnu koncentraciju ozona u stratosferi iznad 276 Dobsonovih jedinica (DU).
- Trenutni nivo: Otprilike 300 DU.

4. Ciklus azota

- Objašnjenje: Ljudske aktivnosti, kao što su upotreba gnojiva i sagorijevanje fosilnih goriva, poremetaju ciklus azota, uzrokujući zagađenje i gubitak bioraznolikosti.
- Ciljni prag: Ograničiti industrijsku i poljoprivrednu fiksaciju azota na 62-82 Tg N/god.
- Trenutni nivo: Otprilike 150 Tg N/god.

5. Ciklus fosfora

- Objašnjenje: Ljudske aktivnosti, uključujući poljoprivredu i urbanizaciju, narušavaju ciklus fosfora, što dovodi do zagađenja vode i degradacije ekosistema.
- Ciljni prag: Ograničiti priliv fosfora u okane na 6,2-11,2 Tg P/god.

6. Korištenje slatke vode

- Objašnjenje: Prekomjerna potrošnja vode, prvenstveno za poljoprivredu, industriju i domaću upotrebu, iscrpljuje resurse slatke vode i utiče na ekosisteme.
- Ciljni prag: Održati globalnu potrošnju slatke vode ispod 4.000 km³/god.
- Trenutni nivo: Otprilike 2.800 km³/god.

7. Promjene u sistemu kopna

- Objašnjenje: Promjene u korištenju zemljišta, kao što su deforestacija i urbanizacija, rezultiraju gubitkom bioraznolikosti, degradacijom tla i klimatskim promjenama.
- Ciljni prag: Ograničiti pretvaranje šuma u obradive površine na manje od 15% led-free kopnenih površina Zemlje.
- Trenutni nivo: Otprilike 11,9%.

8. Gubitak biodiverziteta

- Objašnjenje: Uništavanje staništa uzrokovano ljudima, zagađenje i prekomjerna eksploatacija dovode do brzog smanjenja populacije vrsta i raznolikosti.
- Ciljni prag: Održati stopu izumiranja ispod 10 izumiranja po milionu vrsta-godina (E/MSY).
- Trenutni nivo: Otprilike 100-1.000 E/MSY.

9. Opterećenje atmosferskim aerosolima

- Objašnjenje: Emisija aerosola, kao što su čestice suspendovane u vazduhu, utiče na kvalitet vazduha, zdravlje ljudi i klimu.
- Ciljni prag: Nije određen, jer istraživanje još uvijek traje kako bi se definirala sigurna granica.
- Trenutni nivo: Varijabilan po regijama, sa nekim područjima koja prelaze sigurne granice.

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
UNIVERSITY OF BANJA LUKA
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
FACULTY OF ECONOMICS

